

Banki i zakłady ubezpieczeń

System bankowy można określić jako logiczną i zwartą całość, stworzoną z instytucji bankowych i finansowych danego państwa wraz z obowiązującymi w nim normami.

Odnosnie przestrzeganych w tym zakresie regulacji prawnych w Polsce wymienić można **trzy najważniejsze ustawy**:

- *Prawo bankowe,*
- *o Narodowym Banku Polskim,*
- *o listach zastawnych i bankach hipotecznych.*

Do najważniejszych **elementów systemu bankowego** można zaliczyć:

- **bank centralny**, czyli tzw. “bank banków” - w Polsce jest nim NBP;
- **Komisję Nadzoru Finansowego (KNF)**, która czuwa nad sektorem bankowym, rynkiem kapitałowym, ubezpieczeniowym i emerytalnym, sprawując przy tym nadzór nad instytucjami pieniądza elektronicznego, instytucjami oraz biurami usług płatniczych i kontrolując sektor kas spółdzielczych.
- **Bankowy Fundusz Gwarancyjny (BFG)** zajmujący się zarządzaniem systemem gwarantowania depozytów, by podobnie do KNF zapewniać bezpieczeństwo oraz stabilność rynku finansowego;
- **banki komercyjne i spółdzielcze.**

Bank komercyjny - to przedsiębiorstwo w formie spółki akcyjnej, którego przedmiotem działalności jest wykonywanie czynności bankowych określonych w ustawie Prawo bankowe.

Właścicielami banku

komercyjnego będącego spółką akcyjną są akcjonariusze, których wpływ na działalność banku zależy od liczby posiadanych akcji. W praktyce najczęściej do powiedzenia ma główny akcjonariusz, który często jest inną instytucją finansową.

Przykładowo, głównym akcjonariuszem Banku Śląskiego ING jest holenderski ING Bank N.V., a Banku Millennium portugalski Banco Comercial Portugues S.A.

Bank spółdzielczy jest bardzo podobną instytucją, tyle że nie jest to spółka akcyjna, lecz spółdzielnia prowadząca działalność bankową.

Banki spółdzielcze w Polsce mają w 100% polski kapitał. Ich udziałowcami są spółdzielcy, którymi mogą być wyłącznie osoby fizyczne.

Banki uniwersalne	Banki wyspecjalizowane			
	Hipoteczne	Inwestycyjne	Depozytowe	Samohodowe
Wykonują wszystkie podstawowe czynności bankowe (czasem skupiają się na wybranych dziedzinach)	Koncentrują się na udzielaniu kredytów zabezpieczonych hipoteką na nieruchomości (dom/mieszkanie)	Specjalizują się w finansowaniu długoterminowych inwestycji. Obsługują głównie przedsiębiorstwa i nieliczną grupę ludzi.	Specjalizują się w przyjmowaniu depozytów na dłuższe terminy. Zazwyczaj mają liczną liczbę klientów.	Specjalizują się w udzielaniu kredytów na zakup nowego lub używanego samochodu. Tworzą ją koncerny motoryzacyjne.

Funkcje banku centralnego:

- **bank emisyjnyj** - ma wyłączne prawo emitowania(wypuszczać na rynek papiery wartościowe, czy pieniężne);
- **bank państwa** - świadczy państwu usługi finansowe (prowadzi obsługę bankową budżetu państwa oraz prowadzi rachunki bankowe rządu i instytucji państwowych);
- **bank banków** - pełni funkcje regulacyjne w stosunku do innych banków. Dzięki temu ma zapewniać bezpieczeństwo depozytów zgromadzonych w bankach oraz stabilność sektora bankowego.

Banki **komercyjne** pełnią **3 podstawowe funkcje**. Są to:

- **funkcja kredytowa** – udzielanie pożyczek i kredytów,
- **funkcja pieniężna** – tworzenie pieniądza bankowego,
- **funkcja lokacyjna** – przyjmowanie oszczędności i rezerw.

Podstawowe rodzaje rachunków to:

- rachunki bieżące (ich rodzaje scharakteryzowano w tabeli poniżej),
- rachunki oszczędnościowe,
- rachunki lokat terminowych (lokaty).

Usługi finansowe –
konta, karty, lokaty

Rodzaje rachunków bieżących

Konta osobiste		
standardowe	studenckie	młodzieżowe
<ul style="list-style-type: none">• Przeznaczone dla osób, które chcą korzystać jedynie z podstawowych usług.• Nie trzeba spełniać żadnych szczególnych warunków, żeby je założyć.• Prowadzenie i utrzymanie konta zazwyczaj wymaga stałych miesięcznych wpływów.	<ul style="list-style-type: none">• Przeznaczone dla studentów.• Prowadzenie konta zazwyczaj jest bezpłatne.• Konta te nie wymagają regularnych wpłat.• Gama usług towarzyszących kontom bywa uboższa niż w przypadku standardowych kont.• Banki lub SKOK-i często oferują bonusy, np. w postaci zniżek w wybranych sklepach (przy płatności kartą studencką).	<ul style="list-style-type: none">• Przeznaczone dla osób niepełnoletnich (13–18 lat).• Do założenia konta potrzebna jest zgoda rodziców lub prawnych opiekunów.• Prowadzenie konta na ogół jest bezpłatne.• Korzystanie ze środków zgromadzonych na tych kontach może być ograniczone.

Konta osobiste		Konta firmowe
konta VIP	oszczędnościowe	
<ul style="list-style-type: none"> • Przeznaczone dla najzamożniejszych klientów. • Za prowadzenie kont VIP pobierane są wysokie opłaty lub wymagane duże wpływy na konto. • Większość standardowych usług, np. przelew internetowy czy wypłata gotówki w obcym bankomacie, jest zwolniona z opłat. • Zazwyczaj właściciele kont otrzymują też liczne przywileje, np. bezpłatny pakiet ubezpieczeń. 	<ul style="list-style-type: none"> • Łączą najlepsze cechy standardowych kont oraz lokat terminowych (zapewniają swobodny dostęp do zgromadzonych na koncie pieniędzy, a także dość wysokie oprocentowanie). • Założenie oraz prowadzenie konta jest bezpłatne. • Zbyt częste wypłaty gotówki (dokonywane częściej niż raz w miesiącu) wiążą się z ponoszeniem opłat. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ich oferta jest zorientowana głównie na potrzeby firm. • Konta te przypominają swoją funkcjonalnością tradycyjne konta bankowe. • Cechuje je poszerzona, wyspecjalizowana funkcjonalność – można za ich pośrednictwem opłacać m.in. podatki czy też odprowadzać składki do ZUS-u.

► Lokaty terminowe

Lokaty terminowe (w wypadku banków nazywane lokatami bankowymi) to środki finansowe powierzone przez klienta bankowi lub SKOK-owi na określony czas, np. miesiąc lub rok. W zamian za otrzymanie środków instytucja finansowa zobowiązuje się, że po upływie terminu zadeklarowanego w umowie wypłaci właścicielowi lokaty zdeponowaną kwotę powiększoną o naliczone odsetki. Wysokość wypłaconej kwoty zależy od oprocentowania lokat oraz częstotliwości **kapitalizowania odsetek**.

Kapitalizacja odsetek – okresowe (np. miesięczne, kwartalne lub roczne) naliczanie odsetek od środków złożonych na koncie lub lokacie terminowej i dopisywanie ich do kwoty podstawowej, wpłaconej na początku.

Usługi finansowe – kredyty i pożyczki

► Kredyt

Zgodnie z polskim prawem **działalność kredytowa** jest zastrzeżona wyłącznie dla banków i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK-ów). Dlatego kredyty są najważniejszym typem usług oferowanych przez te instytucje (kredytodawców). Kredytodawcy odpuszczają danej osobie lub firmie (kredytobiorcom) określoną sumę pieniędzy pod warunkiem jej zwrotu wraz z należną prowizją i odsetkami.

► Kryteria podziału kredytów

Kredyty można podzielić ze względu na różne kryteria, takie jak:

- **okres kredytowania:**
 - kredyty krótkoterminowe (do roku)
 - kredyty średnioterminowe (od roku do trzech lat)
 - kredyty długoterminowe (powyżej trzech lat);
- **waluta kredytu:**
 - kredyty złotowe (udzielane, wypłacane oraz zwracane tylko w polskiej walucie)
 - kredyty dewizowe (udzielane w walucie innych krajów, często spłacane w złotych po kursie z dnia spłaty);
- **przeznaczenie kredytu:**
 - kredyty dla ludności
 - kredyty gospodarcze
 - kredyty hipoteczne.

Kredyty dla ludności (osób fizycznych)

kredyt konsumpcyjny

- Udzielany na sfinansowanie zakupu różnych dóbr konsumpcyjnych.
- Zabezpieczeniem kredytu są najczęściej dochody kredytobiorcy lub poręczenie innych osób, tzw. żyrantów.
- Do tego typu kredytów należą kredyty:
 - gotówkowe,
 - ratalne, na zakup np. sprzętu AGD lub samochodu.

kredyt odnawialny

- To linia kredytowa na koncie osobistym, która umożliwia wielokrotne zadłużanie się do wyznaczonego limitu.
- Kredytobiorca sam decyduje o tym, kiedy skorzysta z pożyczki i ureguje zobowiązania.
- Każda spłata zadłużenia zwiększa automatycznie kwotę dostępnego kredytu.

kredyt studencki

- Przeznaczony na pokrycie kosztów związanych z nauką na wyższych uczelniach.
- Wypłacany w miesięcznych transzach (przez 10 miesięcy roku akademickiego).
- Spłata kredytu rozpoczyna się dwa lata po ukończeniu studiów i trwa co najmniej dwa razy dłużej niż okres jego pobierania.

kredyt konsolidacyjny

- Przeznaczony na spłatę kilku zaciągniętych wcześniej kredytów.
- Może obniżyć koszty spłaty długu (dzięki niższemu oprocentowaniu).
- W zamian za niższe comiesięczne zobowiązania wobec banku należy liczyć się z wydłużeniem okresu płatności rat i wyższymi całkowitymi kosztami kredytu.

Kredyty gospodarcze (dla przedsiębiorców)

Kredyty hipoteczne (na zakup nieruchomości)

kredyt obrotowy

- Przeznaczony głównie na bieżącą działalność przedsiębiorstwa, np. zakup towarów lub usług niezbędnych do jego funkcjonowania.
- Kwota kredytu zależy m.in. od:
 - stabilności finansowej firmy
 - częstotliwości i wartości obrotów na koncie firmowym.

kredyt inwestycyjny

- Przeznaczony wyłącznie na finansowanie rozwoju przedsiębiorstwa, np. zakup maszyn wykorzystywanych w działalności gospodarczej.
- Bank może zażądać biznesplanu lub prognozy efektów finansowych inwestycji.
- Zabezpieczeniem kredytu może być np. hipoteka.

faktoring

- Przeznaczony do krótkoterminowego finansowania dostaw towarów.
- Rozliczenie między sprzedającym a kupującym odbywa się z udziałem pośrednika – faktora, który reguluje należności stron.
- Może być udzielany także przez firmy faktoringowe (wg prawa bankowego nie jest kredytem).

Wiele z wymienionych rodzajów kredytów mieści się w szerszej kategorii – **kredycie konsumenckim**. Jest nim każdy kredyt zaciągnięty na cele niezwiązane bezpośrednio z prowadzeniem działalności gospodarczej, którego kwota wynosi mniej niż 255 550 zł, a okres spłaty trwa minimum trzy miesiące.

Skrót RRSO oznacza **rzeczywistą roczną stopę oprocentowania**. Jest to wskaźnik określający całkowite koszty kredytu lub pożyczki ponoszone przez konsumenta. Informację o wysokości tego wskaźnika musi zawierać każda umowa kredytu konsumencieckiego. RRSO oblicza się według ustalonego wzoru i wyraża jako procent całkowitej kwoty kredytu lub pożyczki w stosunku rocznym.

Pożyczka	Kredyt
Umowę pożyczki reguluje <i>Kodeks cywilny</i> .	Umowę kredytu reguluje <i>Prawo bankowe</i> .
Udzielającym może być osoba fizyczna lub osoba prawna (np. bank, SKOK, firma pożyczkowa).	Udzielającym może być tylko bank lub SKOK.
Umowę można zawrzeć w formie pisemnej bądź ustnej (gdy kwota pożyczki przekracza 1000 zł, umowa powinna zostać sporządzona w formie umożliwiającej zapoznanie się z jej treścią, np. e-mailowej, SMS-owej).	Umowa musi zostać zawarta w formie pisemnej.
Przedmiotem umowy mogą być pieniądze lub rzeczy oznaczone co do gatunku (czyli takie, które można liczyć, mierzyć i ważyć).	Przedmiotem umowy są wyłącznie pieniądze (przekazane w gotówce lub w formie bezgotówkowej).
Pożyczkobiorca staje się właścicielem przedmiotu umowy i może nim swobodnie dysponować (chyba że umowa stanowi inaczej).	Przedmiot umowy nie staje się własnością kredytobiorcy. Bank zobowiązuje się jedynie oddać określoną kwotę do czasowej dyspozycji kredytobiorcy.
Cel pożyczki jest dowolny.	Cel kredytu jest zazwyczaj określony w umowie.

Pytania:

1. Podaj różnicę między kredytem a pożyczką.
2. Wymień rodzaje kont osobistych.
3. Jakie rodzaje kredytów bankowych wyróżniamy? Opisz jeden wybrany przez siebie przykład.

<https://quizizz.com/admin/quiz/6022e78144f12b001b321160/usugi-finansowe-konta-karty-i-lokaty>

Czym są ubezpieczenia?

Ubezpieczenie to umowa, dzięki której otrzymuje się od **ubezpieczyciela** gwarancję wypłacenia świadczenia pieniężnego (odszkodowania) w razie wystąpienia wypadku, od którego się ubezpieczyło, czyli **wypadku ubezpieczeniowego**.

Ubezpieczyciel – instytucja ubezpieczeniowa (zwana zakładem lub towarzystwem ubezpieczeń), która w zamian za składkę opłaconą przez ubezpieczającego zobowiązuje się spełnić dane świadczenie w razie wystąpienia zdarzenia określonego w umowie.

Ubezpieczający – osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna, która nie ma osobowości prawnej i opłaca składkę ubezpieczeniową w zamian za objęcie ochroną.

Ubezpieczony – osoba, której życie, zdrowie lub majątek są objęte ochroną.

Wypadek ubezpieczeniowy – zdarzenie losowe o cechach określonych w umowie, które może wystąpić w czasie trwania ochrony.

Podział ubezpieczeń

Przedmiot ubezpieczenia:

- ♦ **majątkowe** - dotyczą mienia lub odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobom trzecim;
- ♦ **osobowe** - dotyczą człowieka (jego zdrowie i życie);
- ♦ **typu *assistance*** - dotyczą człowieka oraz jego mienia.

Stopień swobody:

- ♦ **obowiązkowe** - przystąpienie do nich wynika z przymusu prawnego;
- ♦ **dobrowolne** - przystąpienie do nich wynika z woli ubezpieczającego.
- ♦ **publiczne** - państwowe ubezpieczenia obowiązkowe które wchodzą w skład przymusowego systemu zabezpieczenia społecznego (emerytalne, rentoe, wypadkowe, chorobowe);
- ♦ **prywatne** – tworzone na podstawie umowy; mogą być całkowicie dobrowolne, lub obowiązkowe (w razie wykonania pewnych czynności - kierowanie pojazdami)

Wybrane rodzaje ubezpieczeń

► Ubezpieczenia osobowe publiczne

Ubezpieczenia osobowe publiczne obejmują:

- **ubezpieczenia zdrowotne;**
 - **ubezpieczenia społeczne**, w tym:
 - ubezpieczenia emerytalne
 - ubezpieczenia rentowe
 - ubezpieczenia chorobowe
 - ubezpieczenia wypadkowe.
-

► Ubezpieczenia zdrowotne

Ubezpieczenia zdrowotne są finansowane z obowiązkowych składek płaconych przez pracowników i przedsiębiorców. Składka na ubezpieczenie wynosi 9% wynagrodzenia pracownika (podstawa wymiaru składki), przy czym 7,75% podstawy wymiaru tej składki można odliczyć od podatku dochodowego. Środki ze składki zdrowotnej służą do zapewnienia powszechnej, w znacznej mierze – bezpłatnej, służby zdrowia. Dzięki temu można m.in. korzystać z opieki lekarskiej i leczenia szpitalnego w zakresie tzw. świadczeń gwarantowanych.

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym ubezpieczeń społecznych jest ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

- **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)** – podstawowy organ zarządzający systemem powszechnych ubezpieczeń społecznych, obsługuje Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS)
- **Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS)** – organ zarządzający systemem ubezpieczeń społecznych, którymi objęci są rolnicy i członkowie ich rodzin.

Ubezpieczenia społeczne

Emerytalne	<ul style="list-style-type: none">• Polegają na comiesięcznej wypłacie określonej kwoty osobom, które osiągnęły wiek emerytalny. Dla kobiet jest to 60 lat, a dla mężczyzn – 65 lat. Występują jednak odstępstwa od tej zasady. Przykładowo: zatrudnieni do 2013 r. pracownicy służb mundurowych mogą przejść na emeryturę już po 15 latach pracy, a zatrudniani obecnie – po 25 latach pracy.• Składkę w wysokości 19,52% podstawy wymiaru pokrywają po połowie (tj. po 9,76%) pracodawca i pracownik.• W momencie, gdy podstawa wymiaru składki pracownika przekroczy w danym roku trzydziestokrotność przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce, w kolejnych miesiącach danego roku kalendarzowego składka emerytalna nie jest pobierana.
Rentowe	<ul style="list-style-type: none">• Polegają na comiesięcznej wypłacie określonej kwoty osobom niezdolnym do pracy w okresie wyznaczonym przez specjalną komisję. Mogą być także wypłacane rodzinie w razie śmierci ubezpieczonego, który był jedynym żywicielem rodziny.• Składkę w wysokości 8% podstawy wymiaru pokrywają pracownik (1,5%) i pracodawca (6,5%).
Chorobowe	<ul style="list-style-type: none">• Polegają na wypłacie danej kwoty (zasiłku) w razie chorób oraz za urlopy macierzyńskie.• Składkę w wysokości 2,45% podstawy wymiaru pokrywa pracownik.
Wypadkowe	<ul style="list-style-type: none">• Polegają na wypłacie określonej kwoty w postaci odszkodowań i zasiłków z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.• Składkę w wysokości od 0,40% do 3,60% (zależnie od rodzaju zagrożeń występujących w miejscu pracy oraz ich skutków) pokrywa pracodawca.

Pytania:

1. Omów różnice między ubezpieczeniami majątkowymi a osobowymi.
2. Scharakteryzuj dwa rodzaje ubezpieczeń osobowych: wykaż ich zakres ochrony.
3. Wyjaśnij różnice między ubezpieczycielem, ubezpieczającym, ubezpieczonym a uposażonym.

Zakłady ubezpieczeń

Podstawą prawną wykonywania działalności w zakresie ubezpieczeń osobowych i ubezpieczeń majątkowych jest Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej

Ubezpieczenia można podzielić na kilka grup, biorąc pod uwagę m.in. zakres ochrony, obowiązek korzystania i nie tylko. Posiadanie danej polisy powoduje, że w przypadkach określonych w ogólnych warunkach ubezpieczenia możesz otrzymać świadczenie od zakładu ubezpieczeń.

Pierwszy podział - kto zapewnia ochronę:

•**Ubezpieczenia społeczne** – czyli powszechne, obowiązkowe, którymi objęci są wszyscy obywatele w Polsce. Ich celem jest zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego osobom, które w wyniku zdarzeń losowych nie są w stanie utrzymać się z własnej pracy. Mogą one być krótkoterminowe, długoterminowe i dożywotnie. Jeśli wykonujesz umowę zlecenie, umowę agencyjną, umowę o świadczenie usług, prowadzisz pozarolniczą działalność gospodarczą albo jesteś osobą duchowną, to obowiązkowe są w twoim przypadku ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, a chorobowe jest dobrowolne. W przypadku gdy jesteś pracownikiem obowiązują cię wszystkie cztery z wymienionych ubezpieczeń. Natomiast jeśli pobierasz zasiłek macierzyński, świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo jesteś członkiem rady nadzorczej i pobierasz z tego tytułu wynagrodzenie, to obowiązkowe są dla ciebie ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ale nie obejmują cię chorobowe i wypadkowe.

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym ubezpieczeń społecznych jest ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) – podstawowy organ zarządzający systemem powszechnych ubezpieczeń społecznych, obsługuje Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS)
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) – organ zarządzający systemem ubezpieczeń społecznych, którymi objęci są rolnicy i członkowie ich rodzin.

- **Ubezpieczenia gospodarcze** – czyli takie, które oferowane są przez towarzystwa ubezpieczeniowe. Ubezpieczonym stajesz się w momencie zawarcia umowy z danym zakładem ubezpieczeń. Do tej grupy należą m.in. ubezpieczenia posiadaczy pojazdów czy nieruchomości.

Ubezpieczenia gospodarcze można podzielić na:

- **Ubezpieczenia osobowe** – przedmiotem ochrony w ich przypadku jest życie i zdrowie człowieka, a także jego zdolność do pracy. Istnieją różne rodzaje ubezpieczeń osobowych. Do tej grupy należy zaliczyć ubezpieczenie na życie, które zapewnia wsparcie finansowe dla bliskich ubezpieczonej osoby, która zmarła. Zawierając dodatkową umowę, można również uzyskać pomoc, jeśli ubezpieczony na skutek wypadku lub choroby nie będzie mógł wrócić do pracy. Kolejnym przykładem ubezpieczenia osobowego jest NNW, czyli ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków. W ramach ochrony ubezpieczyciel może wypłacić odszkodowanie w przypadku m.in. trwałego uszczerbku na zdrowiu.

- **Ubezpieczenia majątkowe** – w tym przypadku masz do czynienia z ochroną mienia. Ten rodzaj ubezpieczeń chroni cię przed ponoszeniem finansowej odpowiedzialności za szkody, które wyrządzisz poszkodowanym. Do ubezpieczeń majątkowych zaliczamy zarówno ubezpieczenia obowiązkowe, np. OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jak i ubezpieczenia dobrowolne, np. OC w życiu prywatnym czy ubezpieczenie mieszkania.

Posiadacze pojazdów mechanicznych mogą skorzystać z wielu ubezpieczeń dobrowolnych i obowiązkowo powinni zawrzeć umowę komunikacyjnego OC. Oto polisy zaliczane do komunikacyjnych:

- **OC** – najpopularniejsza polisa w Polsce. Taka ochrona ubezpieczeniowa jest obowiązkowa, ale mimo to nie wszyscy właściciele aut z niej korzystają. Nad spełnianiem obowiązku jej posiadania czuwa Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny, który przy pomocy swoich narzędzi jest w stanie wskazywać nieubezpieczonych, bez konieczności bezpośredniej kontroli.

Brak ochrony wiąże się z karami, których wysokość zależy od rodzaju pojazdu, czasu przerwy w OC oraz wysokości minimalnego wynagrodzenia w danym roku. Właściciel samochodu osobowego, który przez okres dłuższy niż 14 dni nie ma ubezpieczenia musi się liczyć z karą równą dwukrotności minimalnego wynagrodzenia.

Warto mieć OC z tego względu, że jeśli spowodujesz szkodę, to ubezpieczyciel wypłaci odszkodowanie poszkodowanym. Ochrona jest bardzo szeroka i obejmuje nie tylko wypadki i kolizje, ale również zdarzenia, do których doszło podczas wsiadania i wysiadania z pojazdu, jego załadunku i rozładunku, a także w czasie zatrzymania, postoju i garażowania. Koszt takiej ochrony ubezpieczeniowej uzależniony jest od wielu czynników. Znaczenie ma m.in. wiek posiadacza pojazdu, historia przebiegu ubezpieczenia czy parametry auta.

- **Autocasco** – dobrowolne ubezpieczenie. Zakres ochrony uzależniony jest od umowy zawartej pomiędzy towarzystwem ubezpieczeniowym a klientem. Ubezpieczenie może obejmować m.in. szkody spowodowane przez osoby trzecie, przez pożar, huragan, opady gradu, zderzenie ze zwierzęciem, ale również takie przypadki, gdy sam ponosisz winę za szkodę w pojeździe.

Nie dla każdego auta można wykupić AC – znaczenie ma wiek samochodu. Towarzystwa określają, ile lat może maksymalnie mieć pojazd podlegający ubezpieczeniu. Ważnym ryzykiem, w przypadku którego autocasco zapewnia ochronę jest kradzież auta. Takie zdarzenie może narazić właściciela samochodu na ogromne koszty. Jeśli jednak zawrze on umowę ubezpieczenia autocasco, to nie musi być nimi obciążony.

- **Assistance** – kolejne bardzo popularne ubezpieczenie dobrowolne. Może on obejmować m.in. naprawę pojazdu ze względu na awarię lub wypadek, zapewnienie auta zastępczego, holowanie, noclegi dla kierowcy i pasażerów, pomoc przy wymianie koła, otwarciu zatrzaśniętych drzwi czy w przypadku, gdy zabraknie paliwa. Zwróć uwagę na to, jaki jest zakres terytorialny ubezpieczenia, jeśli potrzebujesz takiej ochrony również za granicą.

- **NNW** (Ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych) – nie jest ono dostępne wyłącznie dla posiadaczy pojazdów. Może z niego skorzystać prawie każdy. Mając je, możesz otrzymać odszkodowanie, jeśli na skutek wypadku odniesiesz trwały uszczerbek na zdrowiu. Jeżeli ubezpieczony poniesie śmierć, to odszkodowanie otrzymają jego bliscy. Plusem takiej ochrony jest to, że możesz zawrzeć wiele umów i jeśli dojdzie do zdarzenia objętego ubezpieczeniem, to masz prawo do odszkodowania z każdej polisy. Szczególną uwagę zwróć na sumę ubezpieczenia – im będzie ona wyższa, tym więcej zapłacisz za ochronę, ale również otrzymasz wyższe świadczenie.

Kolejną bardzo popularną ochroną jest **ubezpieczenie turystyczne**. Ubezpieczenie turystyczne chroni cię zarówno wtedy, kiedy podróżujesz po Polsce, jak i po innych krajach. Mając je, możesz otrzymać od ubezpieczyciela świadczenia, jeśli dojdzie do zdarzeń objętych ochroną. Chodzi tutaj m.in. o leczenie za granicą, powrót do Polski po wypadku, rehabilitację, skradziony bagaż czy opóźnienie samolotu.

Często ochrona, którą uzyskujesz w cenie wyjazdu zagranicznego nie jest wystarczająca i bardzo prawdopodobne, że i tak część kosztów np. leczenia będziesz musiał pokryć z własnych środków.

Rodzaje ubezpieczeń na życie:

- **Indywidualne i grupowe** – drugie z wymienionych dostępne są dla firm zatrudniających określoną liczbę pracowników. Umowę indywidualną możesz zawrzeć sam, ale też możesz to zrobić dla wielu osób. Zapewniają one ochronę na wypadek śmierci lub wybranych zdarzeń.
- **Inwestycyjne** – część wpłacanej składki jest inwestowana. Jest to umowa długoterminowa, zawierana najczęściej na wiele lat. Dzięki inwestowaniu można wypracować wyższą sumę ubezpieczenia i tym samym otrzymać wyższe świadczenie z polisy.
- **Posagowe** – łączy funkcję ochronną i oszczędnościową. Część środków trafia na konto polisowe, z którego zostaną one przekazane dziecku, kiedy skończy co najmniej 18 lat.
- **Na życie i dożycie** – to długoterminowa polisa o charakterze ochronnym i oszczędnościowym. Środki na niej zgromadzone są wypłacane ubezpieczonemu po zakończeniu umowy.